

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **B. M.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. OAM-541/ZA-ZA12-ZA21/2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. OAM-541/ZA-ZA12-ZA21/2024 (dále jen „napadené Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce uvedl, že těžiště jeho obav souvisí s pronásledováním ze strany věřitele, od kterého si půjčil 4 000 USD, a to pro účely získání vízového oprávnění, přičemž neuhrazení jeho zápůjčky vyústí v jeho trestní stíhání v domovském státě. Namítal, že žalovaný nevedl řízení způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci, jelikož se nijak nezaobíral pozicí X policejní složky, potažmo existencí případného orgánu vnitřní kontroly, který by dohlížel na zákonnost postupů policistů, na které se žalobcův věřitel obrátil a jejichž postupu se žalobce obává. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze obecně zhodnotil úroveň dodržování lidských práv v X, aniž by kladl důraz na individuální situaci a obavy žalobce.
3. Napadené rozhodnutí nerozptyluje obavy z toho, zda X policie bude v případě, že se na ni žalobce obrátí se svými obavami, postupovat objektivně a spravedlivě, a že nebude z důvodu solidarity s věřitelem adoptovat pozici věřitele. Rovněž se žalovaný nezaobíral tím, zda v X existuje orgán vnitřní kontroly, který by v případě nezájmu policejního orgánu o ochranu žalobce shledal takovéto jednání za protiprávní a žalobce se tak mohl s úspěchem dovolat ochrany. Nezaobírá se ani případnou existencí úřadu ombudsmana, dohlízejícího na zachování práv žalobce, v případě, že by se obrátil se svými obavami na policejní orgán. Původně soukromý spor přerůstá v pravděpodobné pronásledování jeho osoby státem, a to s ohledem na X legislativu, která vnímá neuhrazení zápůjčky jako trestněprávní jednání, pro které je vydlužitel kriminalizován, byť prostředky nezískal podvodem a toliko přecenil vlastní síly při jejich splacení. Pokud žalobce čelil výhrůžkám již v domovském státě a také po přesídlení do zahraničí, nedomnívá se, že by se situace v případě jeho návratu uklidnila.
4. Žalobcem prezentované odůvodnění žádosti je dle žalovaného účelové, neboť žalobce nečelil žádným potížím v době před vycestováním z domovského státu, a veškeré jeho obavy jsou ryze spekulativní. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nezabýval tím, zda je domovský stát způsobilý ochránit žalobce v případě hrozící újmy před násilím ze strany věřitele, kterému žalobce není schopen uhradit jeho pohledávku. Naopak při hodnocení bezpečnostní situace v domovském státě vycházel žalovaný z nepřijatelného podkladu, tedy z Informace OAMP – X – Bezpečnostní a politická situace v zemi, který sám zpracoval.
5. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně posuzoval důvody pro udělení humanitárního azylu, jelikož se nevěnoval posouzení ekonomické situace v domovském státu žalobce, resp. možnosti či nemožnosti dosažení adekvátního výdělku pro obživu rodiny.
6. Žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný považoval žalobní námitky za neopodstatněné, rozcházející se s tvrzeními, která žalobce prezentoval v průběhu správního řízení. Žalobce se snaží gradovat popis své situace, neboť jeho dosavadní sdělení nepostačovala k udělení mezinárodní ochrany. Z jeho protokolovaných sdělení vyplynulo, že si je svého dluhu vědom a chce jej splácet finančními prostředky vydělanými v ČR, neboť v zemi původu by to trvalo dlouho. Motivem opuštění vlasti nebyla obava ze sousedových výhrůžek či z nepřijatelného postupu X policie z důvodu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nesplaceného dluhu, ale ekonomicky podmíněná snaha legalizovat si pobyt a pracovat v zemi, kde aktuálně pobývá jeho bratr, aby mohl ze svého výdělku přispívat své rodině a svůj dluh splatit rychleji.

8. Žalovaný ekonomické potíže žalobce, ani existenci dluhu, nebagatelizoval a nepominul. Opatřil si relevantní podkladové informace, které svědčí o možnostech řešení situace, kdy dlužník v X není schopen splácet svůj dluh. Žalobní úvahy o nedostupnosti ochrany žalobce v X, ať už před násilím ze strany souseda, který je jeho věřitelem, nebo před potenciálně excesivním jednáním policistů, nemají návaznost na důvody žalobcem tvrzené ve správním řízení. V něm sice uvedl, že si na něj může soused stěžovat v případě dlouhodobého nesplácení, ale jiné problémy kvůli dluhu neuváděl. Žalovaný proto žalobní námitky považuje za účelové a spekulativní, ve výsledku nedůvodné.
9. Žalovaný posoudil žádost žalobce meritorně, své rozhodnutí podrobně zdůvodnil ve vztahu ke každému z ustanovení, podle kterých lze potenciálně mezinárodní ochranu udělit. Trval na věcné správnosti a zákonnosti vyslovených závěrů. Žalovaný nezjistil a žalobce v průběhu správního řízení nepředložil, ani v žalobě nepředkládá, žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele, pro něž by mu měl být udělen humanitární azyl. Žalovaný se situací žalobce zabýval v potřebném rozsahu, v rámci posouzení důvodů k aplikaci ustanovení § 14 zákona o azylu poukázal na typické případy hodné zvláštního zřetele, mezi něž i dle související judikatury není možné zařadit ekonomické obtíže žadatele, lepší pracovní příležitosti či legalizaci pobytu. Na podporu uvedeného odkázal žalovaný na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), dle které nemožnost splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu nelze vnímat jinak, než jako důvod ekonomický, který k udělení azylu dle § 14 zákona o azylu nepostačuje.
10. K námitce vůči podkladovým materiálům žalovaný uvedl, že ji považuje za neopodstatněnou, žalobce ani nespecifikoval žádný objektivní důvod, který by svědčil o nepoužitelnosti takových podkladů. Informace MVČR a MZV jsou využívány standardně za účelem posouzení důvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu, běžně je akceptují soudy a nelze dovozovat, že by jejich použitím byl žalobce krácen na svých právech. Informace OAMP byly vypracovány v souladu se Zprávou agentury EU pro azyl (EUAA) o metodologii informací o zemích původu z roku 2023, jsou navíc souhrnem informací z řady jiných respektovaných zdrojů, jejichž bližší specifikace je jejich součástí. Žalobce měl možnost se s těmito podklady seznámit a vyjádřit se k nim, což však neučinil. Omezil se na sdělení, že jeho manželka už vyřizuje vízum pro syna, který sem snad brzy přijede.
11. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 18. 4. 2024 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 23. 4. 2024 žalobce poskytl údaje ke své žádosti, sdělil, že je státním příslušníkem X, není politicky aktivní, je ženatý, má dvě děti, všichni žijí v X, kde žalobce byl hlášen v rodinném domě jeho rodičů, z X odjel 6. 8. 2023, pro cestu si vyřídil řecké turistické vízum, nemá žádné zdravotní problémy ani zvláštní potřeby, nikdy nebyl trestně stíhán ani souzen, a to ani v ČR ani v zahraničí. K důvodům své žádosti uvedl, že by v ČR rád legálně pracoval a po čase zde žil i se svou rodinou, v X mají jen malý byt, což pro větší rodinu není vhodné, také má doma dluh, na jehož pokrytí si potřebuje vydělat.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

13. V průběhu pohovoru dne 23. 4. 2024 žalobce uvedl, že se v ČR pokoušel neúspěšně legalizovat svůj pobyt prostřednictvím jiné osoby, ale byl podveden, pracovní vízum si nevyřídil, za řecké turistické vízum zaplatil 4 000 USD, domníval se, že na něj bude moci legálně pracovat. V ČR má bratra, který mu pomohl. Za 8 měsíců tady si vydělal málo peněz a neměl, co poslat rodině, je zlatník, a to by chtěl dělat. V X si půjčil peníze od svého souseda (16 000 USD) na vyřízení víza pro sebe a bratrovu ženu a děti, za další peníze si jeho bratr koupil v ČR automobil, žalobce musí pracovat, aby mohl dluh splatit, zatím žádné problémy kvůli tomu nemá, ale pokud by nesplácel delší dobu, věřitelé si na něj budou stěžovat na policii a budou vymáhat peníze nazpět, pokud by se vrátil, chtěli by po něm věřitelé zpět peníze. V X by musel pracovat 10 – 15 let než by dluh splatil. Žalobcova rodina je ve špatné ekonomické situaci, žije v pronájmu a manželka se stará o děti, žalobce chce proto v ČR zůstat, získat mezinárodní ochranu, pronajmout si zlatnictví a pozvat sem svou rodinu, pracovat a platit daně. Jiné problémy v zemi původu nemá.
14. Žalovaný shromáždil následující podklady ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v X: Informace OAMP: X – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024, Informace MZV ČR, č. j. 131903-6/2024-MZV/LPTP (návratová situace) ze dne 10. 1. 2024 a Informace OAMP: X – Socio-ekonomická situace ze dne 13. 3. 2024.
15. Žadatel se seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí, neměl námítky a nenavrhl jejich doplnění, dále uvedl, že manželka už podala doklady na vízum jeho synovi, který sem snad brzy přijede. Žalobce zde pracuje pro taxislužbu, rád by si zde otevřel klenotnictví.
16. V napadeném rozhodnutí ze dne 31. 10. 2024 žalovaný konstatoval, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je legalizace pobytu v ČR, aby sem mohl přivést rodinu a vydělat zde peníze. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno učinit závěr, že v zemi původu vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Problémy, které ve vlasti má mít, nemají jakoukoliv spojitost s uplatňováním politických práv a svobod. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů, které by mohly být podřazeny pod důvody pro udělení azylu taxativně uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce výslovně uvedl, že ve vlasti neměl žádné takové problémy, zemi původu opustil, protože chtěl pracovat v ČR a vydělat si peníze. Ekonomické problémy, které má mít jeho rodina v X, vyvěrají z celkově špatné ekonomické situace v zemi, nesouvisí však s jejich příslušností k určité sociální skupině. Ekonomické důvody samy o sobě nepředstavují důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nadto dle Informace OAMP: X, socioekonomická situace ze dne 13. 3. 2024 existuje v X systém pro oddlužení a vyhlášení osobního bankrotu, který může žadatel využít, existují i další sociální programy, například podpora v nezaměstnanosti či podpora nízkopříjmových rodin a rodičovská podpora. Žalovaný neshledal u žalobce ani existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, neboť žalobce je dospělou, plně svéprávnou osobou a netrpí žádným závažným onemocněním, které by mu znemožňovalo odcestovat zpět do vlasti. Humanitární azyl je ze své podstaty výjimečný institut a je koncipován jako dobrodinný státu pro případy, kdy nebyl shledán důvod k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a kdy by bylo nehumánní azyl neudělit. Žalovaný se zabýval rovněž tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na jejichž základě by žalobci mohla hrozit v případě návratu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

přičemž tento ani X právní systém podle shromážděných informací neumožňuje uložit za žádný trestný čin. Žalovaný neshledal ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalobce neuvedl žádný důvod, který by jakkoli naznačoval jakékoli riziko újmy, která by mu po návratu do vlasti hrozila, uvedl, že při jeho pobytu v X neměl žádné problémy a ani jeho rodina žádným problémům nečelí, z vlasti odjel kvůli vydělávání peněz. Žalovaný konstatoval, že mezinárodní ochrana neslouží jako nástroj k legalizaci pobytu v ČR. Chce-li žalobce rozvíjet svůj život v ČR, může využít pobytových titulů dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Ekonomické důvody samy o sobě nepředstavují důvod pro udělení mezinárodní ochrany, nadto dle Informace OAMP: X, socioekonomická situace ze dne 13. 3. 2024 existuje v X systém pro oddlužení a vyhlášení osobního bankrotu, i další sociální programy. Žalovaný shledal, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť v X neprobíhá žádný konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci řízení souhlasili s projednáním věci bez jednání.
19. Podle § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec dle písm. a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo dle písm. b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
20. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se *doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
21. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se *za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
22. K žalobním námitkám je třeba uvést, že žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu ve správním řízení opřel výlučně o to, že si přeje v ČR zlegalizovat svůj pobyt, přicestoval sem za účelem výdělků, kdy uvedl, že v ČR již pracuje, má v úmyslu sem přivést svou rodinu, o Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

kteřé má za to, že není v příznivé ekonomické situaci. Dále uvedl, že má v zemi původu dluh, přičemž pokud jej nesplatí, může se věřitel obrátit na policii. Žalobce výslovně uvedl, že jinak v zemi původu žádné problémy nemá. Žalovaný tomu zcela adekvátně dovedl, že důvodem jeho žádosti je legalizace pobytu, aby sem žalobce mohl přivést rodinu a vydělat si peníze. Žalobce tedy v řízení netvrdil žádné výhrůžky ze strany věřitele, ani obavy z jeho nezákonného jednání.

23. Žalovaný tak nepochybil, pokud v reakci na tvrzení žalobce vyhodnotil, že se nemůže jednat o důvody ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť se nejednalo o uplatňování politických práv a svobod, ani dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť se nejedná o žádné z taxativně vyjmenovaných důvodů dle tohoto ustanovení. Žalobce jako problémy v řízení prezentoval pouze problémy ekonomické, včetně dluhu, který musí splatit, přičemž žalovaný zcela v souladu se zákonem a s judikaturou odůvodnil, že ekonomické problémy samy o sobě důvod pro udělení mezinárodní ochrany nepředstavují. NSS jasně a dlouhodobě judikuje, že ekonomické (či sociálně-ekonomické) důvody nejsou azylově relevantní důvody, které by mohly samy o sobě vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany (viz např. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2025, čj. 8 Azs 273/2024-43, ze dne 9. 1. 2025, čj. 7 Azs 332/2024-15, bod 9 a zde odkazovaná judikatura, či ze dne 21. 1. 2025, čj. 1 Azs 286/2024-28, bod 11, případně rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2003, čj. 4 Azs 31/2003-64, či usnesení téhož soudu ze dne 8. 4. 2021, čj. 5 Azs 113/2019-42). Obdobné závěry se uplatní též z hlediska důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se nadto zabýval ekonomickou situací v X, kdy z Informace OAMP: X, socioekonomická situace ze dne 13. 3. 2024 vyplynulo, že v X existuje systém pro oddlužení a vyhlášení osobního bankrotu, přičemž žalobce může využít i podporu v nezaměstnanosti nebo podporu poskytovanou nízkopříjmovým rodinám. K tomu žalobce v žalobě žádné námitky neuvedl.
24. Pokud žalobce v řízení neuváděl, že by měl z jednání věřitele jakékoli obavy, ani že by jej věřitel ohrožoval, nebylo důvodné, aby se žalovaný v rozhodnutí zabýval možnostmi ochrany žalobce před jednáním soukromých osob v zemi původu. Žalobce pouze tvrdil, že věřitel se v případě nesplacení dluhu žalobcem může obrátit na policii, což je zcela legitimní prostředek ochrany práv věřitele před nezákonným jednáním jiných osob. Žalobce však nijak neindikoval, že by mu věřitel vyhrožoval nebo se proti němu dopouštěl (nebo mohl dopouštět) nezákonného jednání, ani neindikoval, že by se sám žalobce obával nečinnosti nebo nezákonného postupu policie pro případ, že by se na policii obrátil sám žalobce. NSS ve svém rozsudku ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32 shrnul, že „*primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení, důkazní břemeno je následně rozloženo mezi něj a správní orgán.*“ Nebylo tudíž namístě, aby se žalovaný v případě absence relevantních tvrzení žalobce zabýval pozicí X policejní složky a její schopností poskytnout žalobci ochranu, ani existencí orgánu vnitřní kontroly, popř. úřadu ombudsmana. Žalobce ani neuváděl, že by nevrácení půjčky mělo být v X trestným činem, tedy ani s takovým tvrzením se žalovaný nemohl vypořádat.
25. V žalobě žalobce zcela nově namítal, že od věřitele čelil již v domovském státě výhrůžkám a při neuhrazení zapůjčených peněz by žalobce mohl být i trestně stíhán. Soud předně konstatuje, že taková argumentace je zcela obecná a neurčitá, a již z toho důvodu nelze na jejím základě revidovat shora uvedené závěry žalovaného přijaté ve správním řízení. Dále je třeba uvést, že žalobce tuto argumentaci bez zřejmého důvodu neuvedl ve správním řízení, žalovaný se s ní tudíž nemohl vypořádat, přičemž výjimka, kdy je soud povinen k ex nunc

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

přezkumu dle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, se nevztahuje na skutečnosti, které mohl žalobce v předchozím řízení sdělit správnímu orgánu, k tomu viz rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015 č.j. 10 Azs 194/2015-32: *„Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vyličení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“*

26. Pro úplnost soud uvádí, že i kdyby žalobce uvedená tvrzení ve správním řízení uvedl, nemohla by představovat důvod k udělení mezinárodní ochrany.
27. Žalobcem namítaná hrozba uvěznění pro dluhy je zcela hypotetická a nekonkretizovaná, žalobce uváděl, že dluh splácí, mohl by jej splatit, i kdyby pracoval v domovském státě, pouze by to mu trvalo delší dobu. Žalovaný též do spisu zařadil Informaci OAMP ze dne 13. 3. 2024 Socio-ekonomická situace, která se zabývá i přímo situací dlužníků v X, žádá hrozba uvěznění z ní neplyne, naopak dle této zprávy existují pro fyzické osoby dvě varianty osobního bankrotu, tedy splátkový kalendář schválený věřitelem nebo stanovení plánu splátek soudem, popř. likvidace a splacení závazků. Rovněž existují různé programy sociální pomoci a podpory včetně dávek. Taková obava by tudíž nemohla být důvodná.
28. Ohledně nových tvrzení týkajících se výhrůžek je třeba uvést, že žalobce neuváděl, že by se v domovském státě jakkoli pokusil vyhledat ochranu státních orgánů před takovým jednáním soukromých osob. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů, aby hrozící nebezpečí od soukromé osoby (věřitele) bylo relevantním důvodem ve smyslu zákona o azylu, musela by k němu přistoupit ještě nečinnost státních orgánů (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007-68, 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, a ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Tato nečinnost by pak mohla spočívat v neschopnosti či neochotě těchto orgánů poskytnout přiměřenou ochranu (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). V případě jednání soukromých osob musí žadatel nejprve využít všech prostředků ochrany, které nabízí jeho domovský stát, přičemž potenciální důvod k udělení mezinárodní ochrany by mohl nastat teprve tehdy, kdyby ochrana v zemi původu selhala nebo byla nedostatečná. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 44: *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“* Dle rozsudku NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 – 41: *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálné dostupné prostředky ochrany.“* Z usnesení NSS ze dne 14. 1. 2016, č. j. 7 Azs 279/2015 – 32 plyne, že: *„Jednání soukromých osob nemůže být přičteno státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, neboť je nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel si navíc na postup policie nestěžoval, nečinil žádné další opatření ve vztahu ke státním orgánům země původu. Nehledal ani ochranu u jiného kompetentního orgánu. Tím, že se rozhodl odjet ze země původu do České republiky, tak z vlastního rozhodnutí nevyužil ani možnosti nalézt účinnou ochranu v jiné části státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59).“* Potíže se soukromými osobami tedy mohou zakládat azylově relevantní důvod pouze v případě, že státní orgány nejsou schopny nebo ochotny zajistit proti takovému jednání odpovídající ochranu. Z tvrzení žalobce však plyne, že se na žádné orgány ve státě původu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

neobrátil, nebylo by tak možné vycházet z toho, že ochrana v zemi původu selhala. Tedy, ani pokud by žalobce takové tvrzení uplatnil ve správním řízení, nemohl by s ním být úspěšný. Nebylo by důvodné, aby se žalovaný zabýval systémem vnitrostátních orgánů a vzájemnými kontrolními mechanismy, pokud žalobce vnitrostátní ochrany vůbec nevyužil a nijak to nezdůvodnil.

29. K žalobní námitce ohledně neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu je nutné uvést, že obecná východiska soudního přezkumu takového rozhodnutí shrnul NSS například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: *„Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*
30. Z judikatury NSS tak vyplývá, že humanitární azyl je svou povahou institutem výjimečným, který se uděluje například osobám těžce nemocným, postiženým, či osobám, které pocházejí z oblastí, jež jsou významně zasaženy humanitární katastrofou, a je koncipován jako dobrodinný státu, a nikoli jako právo žadatele na přiznání azylu (viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 2 9. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31).
31. Žalovaný se na str. 3 napadeného rozhodnutí vypořádal s tím, zda byly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, vycházel přitom z životní situace žalobce, jak ji žalobce popsal ve správním řízení (včetně situace rodinné, sociální a ekonomické), uvedl, že žalobce je dospělý, práceschopný, netrpí žádným závažným onemocněním, jeho životní situaci nepovažoval za nijak mimořádnou ani za takovou, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit, na základě toho nenalezl žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Soud považuje učiněné hodnocení v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv, žalovaný své závěry podložil přezkoumatelným úvahami vycházejícími z individuálních okolností daného případu.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

32. Žalobce v řízení poukazoval na ekonomické důvody své žádosti, k čemuž však neuvedl téměř žádné konkrétní údaje, pouze poukazoval na to, že má dluh, jeho rodina žije v malém bytě, který má pronajatý, a mají dvě děti. Soud k tomu poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, „*je sice možno pochopit, že dlouhodobá tíživá ekonomická situace stěžovatele v zemi, kde velká část obyvatel trpí chudobou, bez konkrétní perspektivy zlepšení, může vést až k rozhodnutí svou vlast opustit a pokusit se najít lepší životní podmínky jinde, obzvlášť když se tím zároveň vyřeší vybrocené osobní spory. Institut azylu však není a nikdy nebyl nástrojem k řešení takové situace. [...] Obecně lze za určitých okolností udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.*“ (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019-46, a ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020-40). Žalobcova ekonomická situace (ani situace jeho rodiny) v zemi původu rozhodně není extrémním případem, který by měl navíc spojitost s jakýmkoli azylově relevantním důvodem. Nemůže tak být ani důvodem hodným zvláštního zřetele. Tato námitka je proto nedůvodná.
33. Žalobce označil za nepřipustný podklad rozhodnutí Informaci OAMP – X – Bezpečnostní a politická situace v zemi, neboť jej vypracoval žalovaný. Soud nejprve poznamenává, že se jedná o zprávu týkající se obecných podmínek v zemi (politické zřízení, aktuální politická situace, ratifikace mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, obecná situace z hlediska ochrany lidských práv, vojenské konflikty, a další). Dle judikatury NSS informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře 1. relevantní, 2. důvěryhodné a vyvážené, 3. aktuální a ověřené z různých zdrojů, a 4. transparentní a dohledatelné (rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Soud shledal, že namítaná zpráva použitá žalovaným tyto požadavky splňuje, neboť vychází z řady různých důvěryhodných zdrojů, mezi kterými jsou materiály Agentury EU pro azyl (EUAA), Ministerstva zahraničních věcí USA, renomovaných lidskoprávních organizací (Freedom House, Amnesty International), a další zdroje, kdy tyto zdroje jsou ve zprávě řádně označeny. S ohledem na datum vydání napadeného rozhodnutí se zpráva ani nejeví jako neaktuální. Nelze tak mít pochyby o relevanci, vyváženosti a objektivitě použitých informací, žalobní námitka je pak pouze obecná a žalobce v ní neuvedl žádné konkrétní nedostatky, které v použitém podkladu spatřuje. Vedle této zprávy žalovaný shromáždil i dva další materiály týkající se země původu. Ani tato námitka tak není důvodná. Žalovaný se pak na podkladě těchto informací v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval i situací v zemi původu.
34. S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
35. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. června 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.